

ŠILUTĖS TURIZMO INFORMACIJOS CENTRO 2023 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Turinys

I.	INFORMACIJA APIE ĮSTAIGĄ	3
II.	TURISTŲ SRAUTAI	4
1.	CENTRO LANKYTOJŲ STATISTIKA	4
2.	KITŲ TURISTINIŲ OBJEKTŲ LANKYTOJŲ STATISTIKA	7
III.	TURIZMO INFORMACIJOS SKLAIDA	8
1.	INFORMACIJOS TEIKIMAS CENTRO PARTNERIAMS	8
2.	KOMUNIKACIJA CENTRO INTERNETO SVETAINĖJE	9
3.	KOMUNIKACIJA SOCIALINIUIOSE TINKLUOSE.....	12
IV.	ŠILUTĖS KRAŠTO PRISTATYMAS PARODOSE BEI KITUOSE RENGINIUISE	13
V.	INFORMACINIAI TURAI	13
VI.	LEIDINIAI APIE TURIZMO PASLAUGAS IR TURIZMO IŠTEKLIUS	16
VII.	KELIONIŲ ORGANIZATORIAUS VEIKLA	17
VIII.	TURIZMO SKATINIMO RENGINIAI.....	18
IX.	GIDŲ KURSŲ ORGANIZAVIMAS	19
X.	PROJEKTINĖ VEIKLA	20
XI.	CENTRO FILIALO TRADICINIŲ AMATŲ CENTRO ŠVĖKŠNOJE VEIKLA	21
2.	SUVENYRŲ GAMYBA IR SKLAIDA	23
3.	PROJEKTINĖ VEIKLA	23
4.	PARODOS	24
XIII.	CENTRO FINANSAVIMAS	24
XIV.	CENTRO ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI	26

I. INFORMACIJA APIE ĮSTAIGĄ

Biudžetinė įstaiga Šilutės turizmo informacijos centras (toliau – Centras) – yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, įgyvendinantis Šilutės rajono savivaldybės funkcijas, išlaikomas iš Šilutės rajono savivaldybės biudžeto asignavimų, turintis sąskaitas bankuose ir antspaudą su savo pavadinimu. Centras yra paramos gavėjas.

Centro savininkas – Šilutės rajono savivaldybė, savininko teises ir pareigas įgyvendina – Savivaldybės Taryba.

Centro buveinė – Lietuvininkų g. 4, Šilutė, Lietuvos Respublika.

Centro interneto svetainėje www.siluteinfo.lt skelbiami vieši pranešimai bei kita informacija apie Centro veiklą.

Viešoji įstaiga Šilutės turizmo informacijos centras įsteigtas 2013 m. rugsėjo 26 d. Šilutės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-881 „Dėl Viešosios įstaigos Šilutės turizmo informacijos centro steigimo“. Įstaiga 2014 m. vasario 17 d. įregistruota Juridinių asmenų registre, veiklą pradėjo 2014 m. gegužės mėn.

2018 m. vasario 20 d. Šilutės rajono savivaldybės Tarybos sprendimu Nr. T1-924 „Dėl Viešosios įstaigos Šilutės turizmo informacijos centro pertvarkymo į biudžetinę įstaigą Šilutės turizmo informacijos centrą“, Viešoji įstaiga Šilutės turizmo informacijos centras nuo 2018 m. birželio 1 d. buvo pertvarkyta į biudžetinę įstaigą Šilutės turizmo informacijos centrą.

Šilutės turizmo informacijos centras nuolat renka, sistemina, atnaujina, kaupia, parengia ir teikia turistinę informaciją apie Šilutės rajono turizmo išteklius, turizmo infrastruktūrą, teikiamas turizmo paslaugas bei turizmo paslaugų teikėjus turistams, centro lankytojams bei turistinių paslaugų tiekėjams. Informacija teikiama nemokamai žodžiu ir platinama informaciniuose leidiniuose visiems rajono svečiams ir gyventojams, kurie apsilanko Centre. Neturintiems galimybės atvykti į Centrą, turizmo informacija suteikiama elektroniniu paštu, telefonu, naudojantis paskyromis socialiniuose tinkluose. Informacija apie organizuojamus Centro renginius bei kitos naujienos skelbiamos: Centro internetinėje svetainėje www.siluteinfo.lt, internetinėje svetainėje www.pauksciukelias.lt, Centro ir Tradicinių amatų centro Švėkšnoje Facebook, Instagram paskyroje, Pamario švyturių kelio Facebook paskyroje.

Pagrindinis Centro veiklos tikslas yra turizmo informacijos teikimas bei vietinio ir atvykstamojo turizmo Šilutės mieste ir rajone skatinimas.

Veiklos specialusis tikslas – puoselėti nematerialų kultūros paveldą plėtojant tradicinių amatų centro, kaip turistinio traukos objekto, veiklą Vakarų Lietuvoje, puoselėti ir propaguoti tradicinių amatų technologijas, sudaryti sąlygas tradiciniams amatininkams pristatyti ir prekiauti tautinio paveldo produktais.

Šilutės turizmo informacijos centro filialas – Tradicinių amatų centras (toliau – Amatų centras), kuris vykdo kultūrinę, švietimo, informacinę ir organizacinę veiklą, koordinuoja ir organizuoja projektinę kultūros veiklą, telkia kultūros, švietimo darbuotojus, menininkus, nevyriausybines organizacijas, siekiančias saugoti ir populiarinti krašto kultūrą, skatina liaudies meno ir amatų vystymą, rengiant liaudies meno dirbinių parodas, muges, kursus.

Savo tikslams pasiekti Centras verčiasi įstatymų nedraudžiama ūkine komercine veikla, kuri yra neatsiejamai susijusi su Centro veiklos tikslais.

Centras yra Lietuvos turizmo informacijos centrų asociacijos (toliau LTICA), Pamario turizmo klasterio ir Šilutės žuvininkystės regiono vietos veiklos grupės „Žuvėjų kraštas“ narys.

II. TURISTŲ SRAUTAI

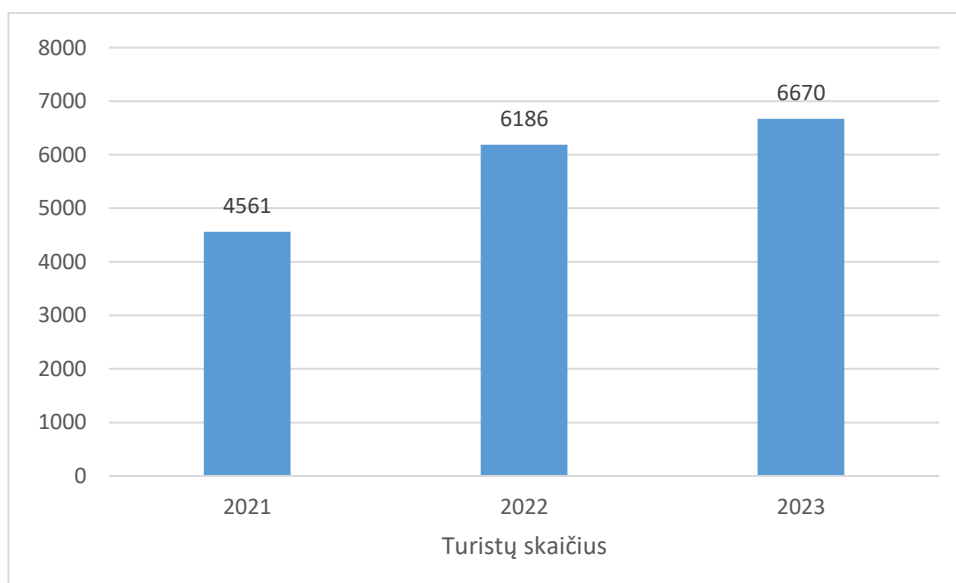
1. CENTRO LANKYTOJŲ STATISTIKA

Informacija apie Šilutės rajono turistinius išteklius teikiama nemokamai žodžiu ir platinama informaciniuose leidiniuose visiems savivaldybės svečiams ir gyventojams, kurie apsilanko Centre. Neturintiems galimybės atvykti į Centrą, turizmo informacija suteikiama elektroniniu paštu, telefonu ar naudojantis socialinių tinklų paskyromis.

2023 metais Šilutės turizmo informacijos centro darbuotojai suteikė turistinę informaciją 6670 lankytojams. Atitinkamai 2022 metais per tą patį laikotarpį informacija suteikta 6186 lankytojams (žr. 1 pav.). 90,3 % turistų skaičiaus 2023 metais sudarė turistai iš Lietuvos. Tikėtina, jog tai lemia tebesitęsianti nepalanki geopolitinė situacija. Iš užsienio Centre apsilankė 645 lankytojai (2022 m. – 581 lankytojas): iš Vokietijos – 285, Latvijos – 102, JAV - 41, Prancūzijos – 40, Estijos – 25, kitų šalių – 152 turistai. Paveiksluose (žr. 1 ir 2 pav.) pateikiama turistų srautų kaita 2021–2023 metais.

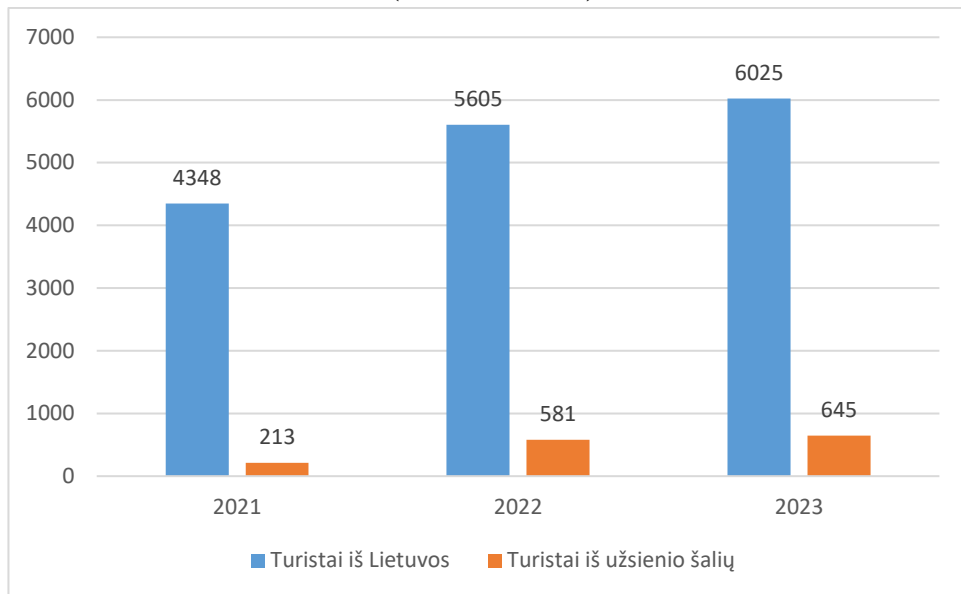
Turistinio sezono metu, nuo birželio 1 d. iki rugpjūčio 31 d., Centras dirbo šeštadieniais ir sekmadieniais bei valstybinių švenčių metu. Tai daro Centro paslaugas labiau prieinamas turistams.

1 pav. Šilutės TIC lankytojų skaičius 2021–2023 metais

Šaltinis: Šilutės TIC duomenys

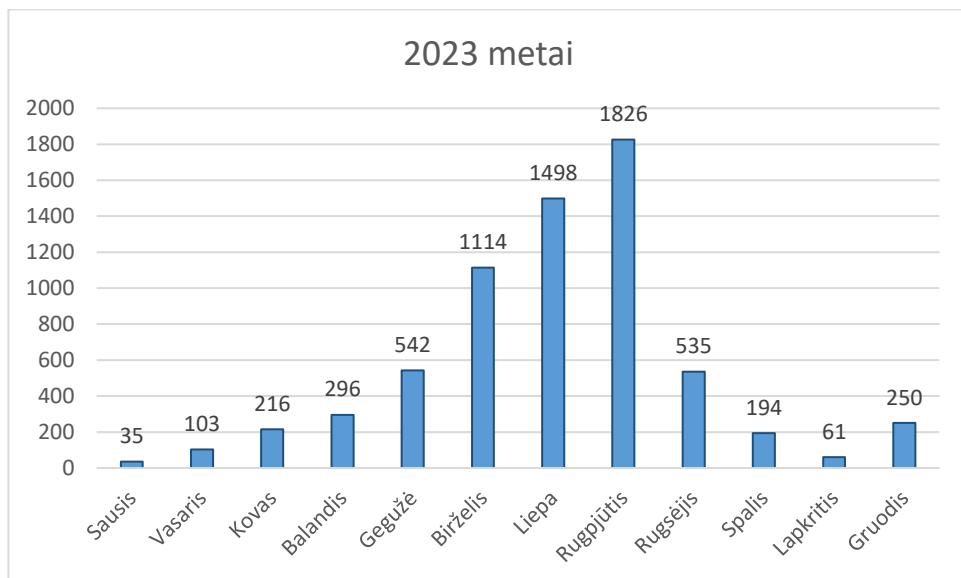
2 pav. Šilutės TIC lankytojų skaičius lyginant Lietuvos ir užsienio šalių lankytojus (2021–2023 m.)

Šaltinis: Šilutės TIC duomenys

Kaip ir kiekvienais metais, Šilutės turizmo informacijos centre daugiausia turistų apsilanko turistinio sezono metu t. y. birželio – rugpjūčio mėnesiais (4438 lankytojai). Kitais mėnesiais turistų sulaukta mažiau (žr. 3 pav.).

3 pav. 2023 m. Šilutės turizmo informacijos centro turistų srautai

Šaltinis: Šilutės TIC duomenys

Šilutės turizmo informacijos centrą aplankę turistai labai domėjosi projektu „Šilutės sekretai“. Tai – unikalus projektas Lietuvoje ir Europoje, kur miesto istorija atskleidžiama mažosios architektūros elementais. Tai – uždengti stiklu ir įmontuoti šaligatvyje unikalūs kambarėliai, kuriuose atkurtas praeities gyvenimas, vykęs istoriniuose Šilutės namuose XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje.

Turistai taip pat domėjosi Šilutės Hugo Šojaus muziejumi, jame eksponuojamomis parodomis. Susidomėjimo sulaukė jau keletą metų muziejuje eksponuojamos istoriko Aleksandro Vasiljevo parodos, šį kartą paroda „Kelionių romantika”.

Didelio lankytojų susidomėjimo šiais metais sulaukė ekskursijos laivu „Minė“ iš Minijos kaimo po Nemuno deltą. Tai itin unikalus maršrutas po vaizdingas Nemuno deltos apylinkes, viliojantis paukščių gausa ir gamtos karalija. Šias ekskursijas po Nemuno deltą taip pat vykdo keltas „Ventragis“, išplaukiantis nuo Ventės rago molo, kuris taip pat sulaukė didelio turistų dėmesio.

Daug turistų domėjosi keltais į Nidą, kurie sezono metu plaukia net iš 5 Šilutės rajono vietų: Šilutės uosto, Minijos kaimo, Uostadvario, Ventės rago, Ventės.

Jau kelis metus iš eilės turistus į Mažąją Lietuvą atvykti kviečia žaidimas „Vėtrungių kelias“.

Tai sėkmingas kultūrinio turizmo projektas, įtrauktas į Lietuvos nacionalinių kultūros kelių programą bei subūręs platų partnerių tinklą. Šiuo projektu siekiama patraukliai ir įdomiai išryškinti Mažosios Lietuvos regiono išskirtinumą. Žaidimas „Vėtrungių kelias“ kasmet tampa vis interaktyvesnis ir labiau įtraukiantis kiekvieną žaidimo dalyvį.

Turistams iš Lietuvos aktualu buvo „Surink Lietuvą“ magnetai bei mūsų krašto kulinarinis paveldas, gamtinis takų pažinimas, dviračių maršrutai, iškylos laivais, keltų maršrutai, gido paslaugos, išsamesnė informacija apie lankytinus Švėkšnos ir Rusnės miestelius, edukacinės programos, traukinių tvarkaraštis. Susidomėjimo sulaukė ir Šilutėje pavasarį atidarytas laisvalaikio ir pramogų centras su baseinu, tačiau mūsų mieste ir savivaldybėje vis dar pasigendama aktyvių pramogų šeimoms su vaikais.

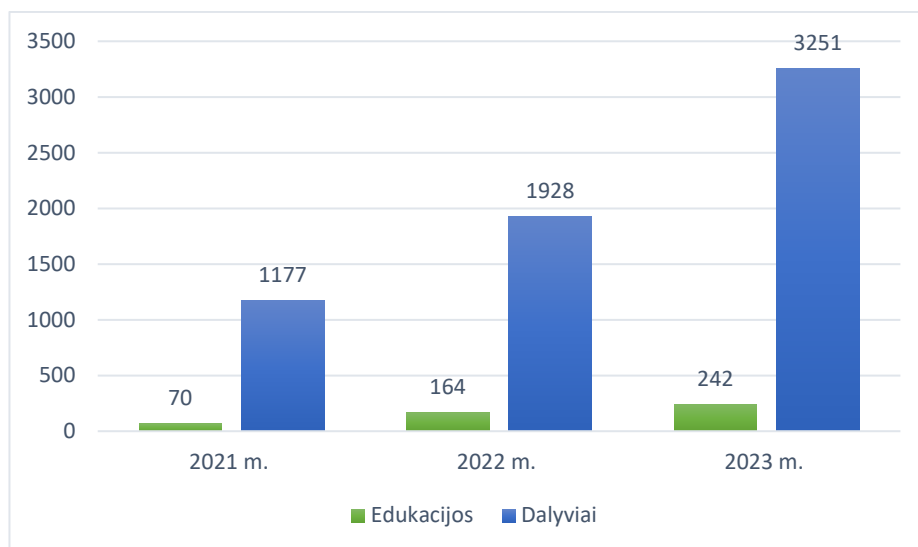
Turistus iš užsienio šalių domino bendra informacija apie Šilutės rajono lankytinas vietas, dviračių takai, keltai į Nidą, kempingų bei stovyklaviečių pasiūla, Ventės ragas, ornitologinis turizmas, turistinio inventoriaus nuoma.

Šilutės uosto duomenimis 2023 m. uostą aplankė 130 nedidelių laivų iš kitų Lietuvos uostų ir atplukdė apie 520 turistų (vidutiniškai po 4 viename laive). Vasarą pasigrožėti uostu buvo atvažiavę 7 ekskursijų autobusai, iki 50 žmonių grupėje, o tai sudaro apie 350 uosto svečių. Uoste sezono metu veikė baras, kuriame apsilankė apie 9500 žmonių. Buvo surengti 2 renginiai, kuriuose dalyvavo apie 1100 lankytojų. Iš uosto išplaukė ir grįžo apie 5380 keleivių. Taip pat, uoste apsilankė 8630 kelto „Kuršių deltos ekspresas“ keleivių, kurie kėlėsi maršrutu Šilutė-Nida-Šilutė. Uosto degalinės paslaugomis pasinaudojo 638 laivai (70% atvykę iš kitų uostų, t. y. 445 laivų vidutiniškai po 4 svečius, o tai bendrai sudaro 1780 svečių). Taip pat 2023 m. uostą aplankė pavieniai turistai - apie 3000. Viso uostą per 2023 m. aplankė apie 30260 lankytojų. Reiktų įvertinti ir tai, kad Šilutės uostas yra miesto viešoji erdvė, lankytojai jį lanko ištisus metus, nepriklausomai nuo laivybos.

Keltais iš Minijos kaimo į Nidą 2023 m. perkelta apie 3000 keleivių.

Šilutės turizmo informacijos centro filialas Tradicinių amatų centras Švėkšnoje taip pat teikia informaciją lankytojams ir turistams, apsilankiusiems Švėkšnoje. Susidomėjimas Švėkšna kiekvienais metais auga. Lyginant paskutiniuosius tris metus, Tradicinių amatų centro edukacijų ir lankytojų skaičius išaugo beveik tris kartus (žr. 4 pav.). 242 edukacijose dalyvavo 3251 lankytojas, darbuotojai suteikė turizmo informacijos 547 turistams. Labiausiai lankytojus domino edukacijos, vykstančios Tradicinių amatų centre.

4 pav. Edukacijų ir lankytojų skaičius Tradicinių amatų centre 2021 – 2023 metais

Šaltinis: Šilutės TIC duomenys

Didelio susidomėjimo sulaukė Tradicinių amatų centre vedama nauja patyriminė edukacija „Paprūsės skoniai“. Tai unikali galimybė pajauti mūsų krašte buvusias tradicijas. Maisto edukacijos metu, lankytojai kviečiami paragauti rasalynės, supažindinami su šios sriubos ištakomis, kviečiami paskanauti bulvės su kastiniu bei namine duonos gira.

Pagal Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos 2024-01-12 dienos pateiktą informaciją, Šilutės rajono savivaldybėje apgyvendinimo paslaugas teikia:

- 5 klasifikuojamųjų apgyvendinimo paslaugų teikėjai: 3 viešbučiai, 1 svečių namai, 1 kempingas;
- 47 neklasifikuojamųjų apgyvendinimo paslaugų teikėjai: 29 iš jų teikia kaimo turizmo paslaugas, 13 – privataus apgyvendinimo paslaugas, 1 – poilsio namų paslaugas, 1 – turistinio laivo apgyvendinimo ir 3 - turistinės stovyklos paslaugas.
- Šilutės rajono savivaldybėje yra licencijuoti 3 kelionių organizatoriai ir 2 kelionių pardavimo agentai.

2. KITŲ TURISTINIŲ OBJEKTŲ LANKYTOJŲ STATISTIKA

2023 m. lankytojų skaičių fiksavo ir kitos Šilutės rajono savivaldybės įstaigos:

- Šilutės kultūros ir pramogų centro Švėkšnos skyriuje surengta 12 renginių, juose dalyvavo 12310 lankytojų, surengtos 6 edukacijos, kuriose dalyvavo 182 lankytojai, 4 parodos – jose apsilankė 250 lankytojų, 7 koncertai – 430 lankytojų. Iš viso bendras lankytojų skaičius 13172.
- Nemuno deltos regioninio parko direkcijos lankytojų centrą aplankė iš viso 2053 lankytojai. Iš jų informacija suteikta: 1137 pavieniams lankytojams, surengti 5 edukaciniai užsiėmimai, juose dalyvavo 124 lankytojai, surengti 3 renginiai, juose dalyvavo 90 lankytojų, vesta 14 ekskursijų, kuriose dalyvavo 419 žmonių, vesti 9 žygiai (iš jų 3 dviračiais) – 253 dalyviai, surengtos 3 parodos, jas aplankė 30 lankytojų.
- Ventės rago ornitologinės stoties paukščių migracijos ekspoziciją 2023 m. aplankė 15155 lankytojai, Ventės Rago ornitologinę stotį (švyturys, tinklai ir pan.) - apie 150 000 lankytojų.

- Šilutės Hugo Šojaus muziejų aplankė iš viso 18215 lankytojas. Vesta 361 ekskursija, jose dalyvavo 2664 lankytojai, surengtos 292 edukacijos, kuriose dalyvavo 7092 lankytojai. Surengti 33 muziejaus renginiai, juose dalyvavo 2530 lankytojai, 35 parodos - 3589 lankytojai, 2340 pavieniai muziejaus lankytojai.
- Šilutės Hugo Šojaus muziejaus dvasiniame kultūros centre „Eglutė“ surengtas 1 renginys, kuriame dalyvavo 11 lankytojų, vestos 14 ekskursijų, jose dalyvavo 260 lankytojų, surengtos 26 edukacijos, 2 parodos, jose dalyvavo 539 lankytojai, pavieniai lankytojai – 500.
- Švėkšnos ekspoziciją aplankė iš viso 2799 lankytojai. Vestos 34 ekskursijos, jose dalyvavo 743 lankytojai, surengta 29 edukacijos, kuriose dalyvavo 353 lankytojai. Surengta 10 renginių – 533 lankytojai, 7 parodos, kuriose dalyvavo 920 lankytojų, 250 - pavieniai lankytojai.
- Žemaičių Naumiesčio ekspoziciją aplankė 897 lankytojai, vestos 5 ekskursijos – 214 lankytojų, surengta 14 edukacijų, kuriose dalyvavo 358 lankytojai. Surengti 7 muziejaus renginiai, 2 parodos, juose dalyvavo 154 lankytojai, 171 pavienis lankytojas.
- Macikų lagerio-karcerio ekspoziciją aplankė 360 lankytojų, iš jų 185 pavieniai lankytojai, vesta 8 ekskursijos ir surengtas 1 muziejaus renginys, juose dalyvavo 175 lankytojai.
- Kintų Vydūno kultūros centrą aplankė iš viso 15985 lankytojai. Surengti iš viso 27 renginiai (mėgėjų meno kolektyvų koncertai, spektakliai), juose dalyvavo 4020 lankytojų, surengtos 4 parodos, kuriose apsilankė 1655 lankytojai, surengta 161 edukacija, jose dalyvavo 5439 lankytojai, 1 spektaklis – 50 lankytojų, 1 filmas – 20 lankytojų, 1 ekspedicija, joje – 3 dalyviai, 11 koncertų ir 23 kiti renginiai (įskaitant meno kolektyvų, studijų, būrelių, klubų ir kt. dalyvius), kuriuose apsilankė 4798 lankytojai.
- Žemaičių krašto etnokultūros centrą Žemaičių Naumiestyje, aplankė 6489 lankytojai. Čia surengta 10 edukacijų, kuriose apsilankė 157 lankytojai, surengti 18 renginių (mėgėjų meno kolektyvų koncertai, spektakliai), juose dalyvavo 3500 lankytojų, 2 parodos, kuriose apsilankė 55 lankytojai, 2 spektakliai – 136 lankytojai, 7 kino filmai – 128 lankytojai, 8 koncertai ir kiti renginiai, (įskaitant meno kolektyvų, studijų, būrelių, klubų ir kt. dalyvius), kuriuose apsilankė 2513 lankytojų.
- Senųjų kaimo tradicijų kultūros centrą Vainute aplankė 6027 lankytojai. Surengti iš viso 12 renginių (mėgėjų meno kolektyvų koncertai, spektakliai), juose dalyvavo 810 lankytojų, surengtos 9 parodos, kuriose apsilankė 94 lankytojai, surengtos 6 edukacijos, jose dalyvavo 152 lankytojai, 2 spektakliai – 65 lankytojai, 2 filmai – 10 lankytojų, 4 koncertai ir 26 kiti renginiai (įskaitant meno kolektyvų, studijų, būrelių, klubų ir kt. dalyvius), kuriuose apsilankė 4896 lankytojai.
- Salos etnokultūros ir informacijos centrą aplankė 5795 lankytojai. Surengti 4 renginiai (mėgėjų meno kolektyvų koncertai, spektakliai), juose dalyvavo 360 lankytojų, 2 ekspedicijos – 4 dalyviai, surengtos 7 parodos, kuriose apsilankė 210 lankytojų, surengta 20 edukacijų, jose dalyvavo 520 lankytojų, 2 koncertai ir 46 kiti renginiai (įskaitant meno kolektyvų, studijų, būrelių, klubų ir kt. dalyvius), kuriuose apsilankė 4701 lankytojas.

III. TURIZMO INFORMACIJOS SKLAIDA

1. INFORMACIJOS TEIKIMAS CENTRO PARTNERIAMS

Centras nuolat teikia turistinę informaciją apie savivaldybės turistinius išteklius, apgyvendinimo, maitinimo ir kitas įstaigas ne tik turistams, bet ir **įvairiems viešojo ir privataus sektorių subjektams**. Pagal poreikį, atsižvelgiant į gautas užklaudas, **Centras teikia konsultacijas turizmo organizavimo Šilutės rajono savivaldybėje klausimais.**

Turistinė informacija ir konsultacijos teikiamos:

- Ekonomikos ir inovacijų ministerijai;
- Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai;
- Nacionalinei Lietuvos turizmo skatinimo agentūrai VšĮ „Keliauk Lietuvoje“;
- Lietuvos turizmo informacijos centrų asociacijai;
- Lietuvos turizmo informacijos centrams;
- Mažosios Lietuvos saugomų teritorijų direkcijai;
- Lietuvos ir užsienio kelionių agentūroms ir organizatoriams;
- Muziejams ir jų ekspozicijoms;
- Šilutės rajono savivaldybės kultūros įstaigoms;
- Asociacijai „Pamario turizmo klasteris“;
- Regioninei, respublikinei spaudai ir kt.

Taip pat Centras turistinę informaciją skelbia ir platina:

- Oficialioje Šilutės rajono TIC internetinėje svetainėje www.siluteinfo.lt;
- Turizmo informacijos centro „Facebook“ paskyroje;
- Turizmo informacijos centro „Instagram“ paskyroje;
- Vietiniuose Šilutės rajono savivaldybės laikraščiuose „Šilutės naujienos“ ir „Šilokarčema“;
- Oficialioje Šilutės rajono savivaldybės internetinėje svetainėje www.silute.lt.

2. KOMUNIKACIJA CENTRO INTERNETO SVETAINĖJE

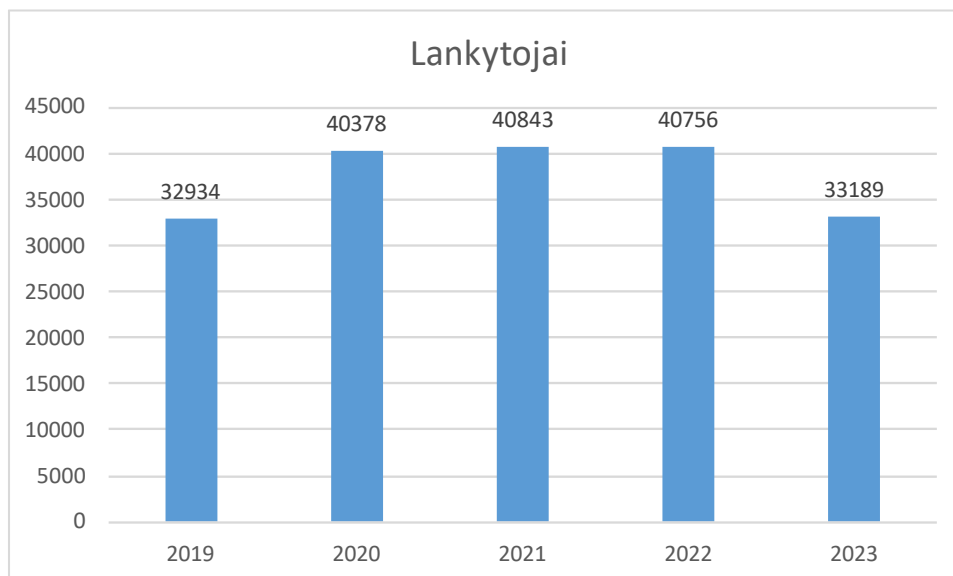
Centro interneto svetainėje sukoncentruota informacija apie Šilutės rajono savivaldybės teritorijoje teikiamas turizmo paslaugas (keltai, apgyvendinimas, maitinimas, ekskursijos, edukacijos, aktyvios pramogos ir kt.), maršrutus, informacija apie lankytinas vietas, žvejybą savivaldybės teritorijoje, išskylas laivais, renginius ir kita naudinga informacija keliaujant.

Internetinė svetainė yra nuolat prižiūrima ir papildoma naujausia informacija.

Centro interneto svetainės lankomumo statistika skaičiuojama remiantis *Google Analytics* programa.

2023 metais www.siluteinfo.lt svetainėje apsilankė 33189 lankytojai (2022 m. – 40756). Kaip keičiasi Centro interneto svetainės lankytojų statistika, pavaizduota 4 pav.

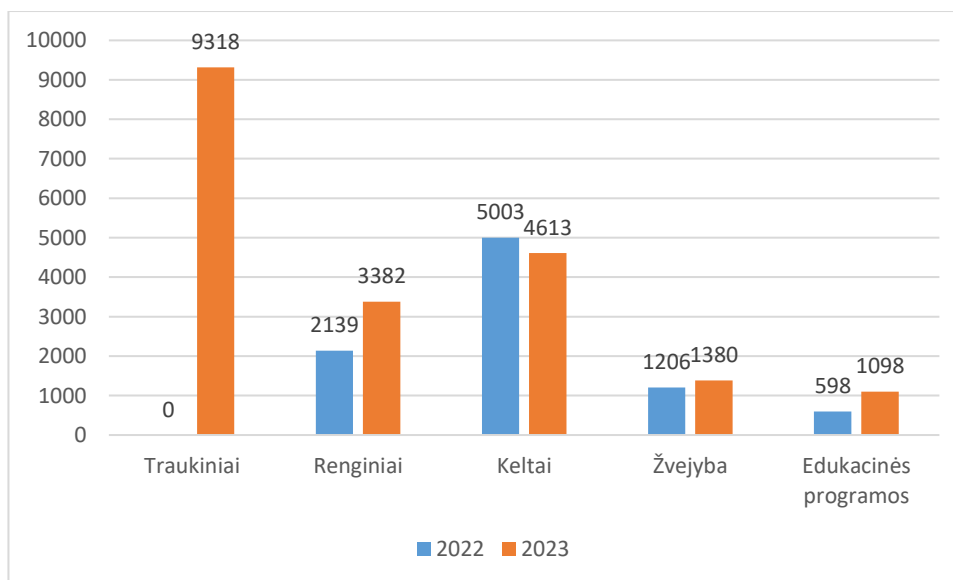
4 pav. www.siluteinfo.lt lankytojai pagal metus:

Šaltinis: Šilutės TIC duomenys

Šiek tiek pasikeitė populiariausių temų svetainėje penketukas. Centro internetinės svetainės lankytojus daugiausia domino informacija apie susisiekimą traukiniu Šilutė-Klaipėda-Šilutė. Traukinių grafikas naujoje svetainėje buvo labiau iškomunikuotas ir prieinamas. Išaugo renginių patrauklumas. Lankytojus taip pat domino keltai kursuojantys į Nidą, žvejyba savivaldybės teritorijoje ir edukacinės programos. (žr. 5 pav.).

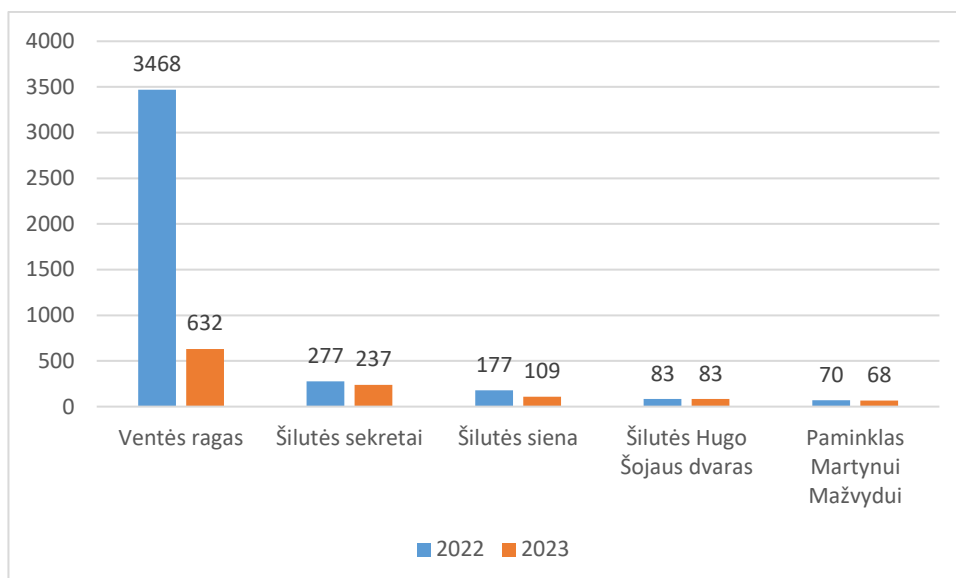
5 pav. www.siluteinfo.lt populiariausios temos svetainėje:

Šaltinis: Šilutės TIC duomenys

Tarp labiausiai lankomų objektų savivaldybėje metų metus nenusileidžia Ventės ragas. Ventės ragas stabiliai išlieka pirmoje pozicijoje. 2023 m. svetainės lankytojai labiau domėjosi Šilutės miesto lankytiniais objektais (žr. 6 pav.).

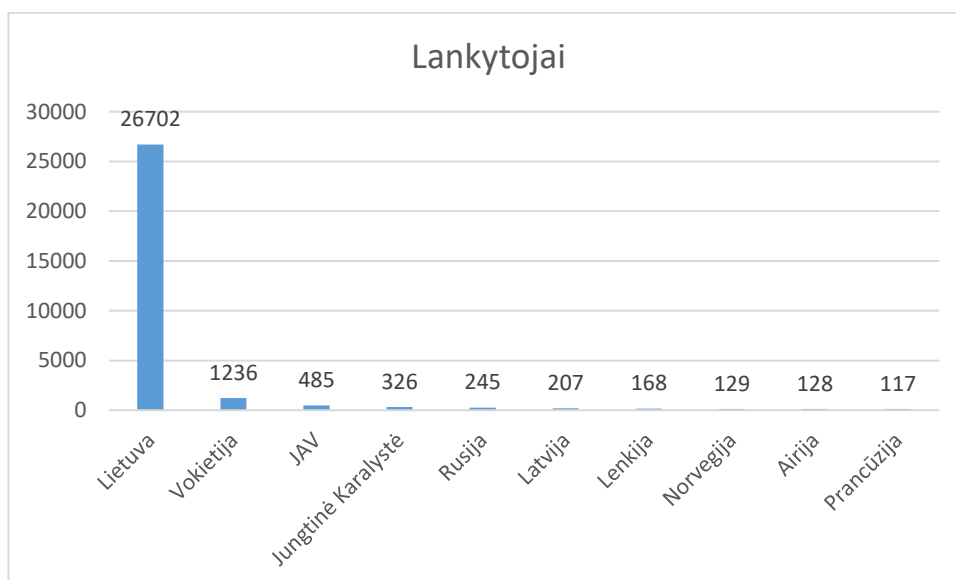
6 pav. www.siluteinfo.lt labiausiai ieškomi turistiniai objektai savivaldybėje:

Šaltinis: Šilutės TIC duomenys

2023 metais Centro internetinėje svetainėje www.siluteinfo.lt įvairios informacijos ieškojo tiek Lietuvos, tiek užsienio šalių gyventojai (žr. 7 pav.). Tarp užsienio šalių daugiausia interneto svetainėje informacijos ieškojo Vokietijos, JAV, Jungtinės Karalystės gyventojai. Išaugo kaimyninių šalių gyventojų lankomumas, bei atsirado visiškai nauja šalis - Rusija (žr. 7 pav.).

7 pav. www.siluteinfo.lt lankytojai:

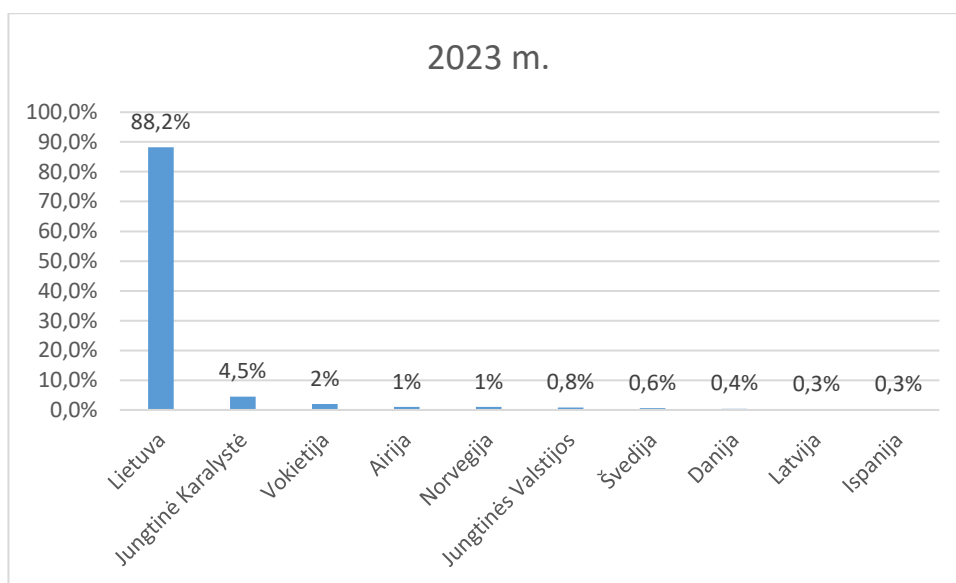
Šaltinis: Šilutės TIC duomenys

3. KOMUNIKACIJA SOCIALINIUIOSE TINKLUOSE

Lyginant 2022 ir 2023 metus, Centro socialinio tinklo „Facebook“ paskyros sekėjų skaičius išaugo nuo 4742 iki 5133. Paskyroje informacija peržiūrima kiekvieną dieną, dalijamasi aktualiais turistiniais pranešimais, renginiais, vykstančiais Šilutės rajono savivaldybėje, įvairių renginių nuotraukomis, naujomis turistinėmis naujienomis Lietuvoje ir užsienyje.

8 pav. nurodyta, iš kokių šalių yra Šilutės TIC „Facebook“ pagrindiniai paskyros lankytojai. Lankytojų penketuką pagal šalis sudaro Lietuvos 88,2 %, Jungtinės Karalystės 4,5 %, Vokietijos 2 %, Airijos 1 %, Norvegijos 1 % piliečiai. Lankytojų penketukas pagal šalis išlieka stabilus.

8 pav. Facebook paskyros lankytojai pagal šalis:

Šaltinis: Šilutės TIC duomenys

Centras administruoja ir kitas socialines tinklo „Facebook“ paskyras „Pamario švyturių kelias“ ir „Paukščių kelias“, kurias Centrai po projekto įgyvendinimo perdavė Šilutės rajono savivaldybė. Paskyra „Pamario švyturių kelias“ turi 1586 sekėjus (2022 m. – 1582). Atsižvelgiant į švyturių išsidėstymą palei Kuršių marias bei turistinių objektų tematiką, „Pamario švyturių kelio“ projektas įgyvendintas apjungus Šilutės bei Neringos savivaldybių turistinius objektus. Uostadvario, Nidos, Ventės, Pervalkos ir Juodkrantės švyturiai kviečia į nepamirštamą išvyką po Neringos ir Šilutės kraštus.

Paskyra „Paukščių kelias“ turi 1940 sekėjų. Paskyroje viešinami gamtos paveldo objektai apima Šilutės bei Neringos savivaldybes. Projekto pagrindinis tikslas buvo didinti turistų srautus ir skatinti ornitologinį turizmą. Projekto metu sukurtas interaktyvus orientacinis žaidimas, skirtas mobiliesiems įrenginiams, sukurta virtuali enciklopedija – paukščių knyga, skirta registruoti Lietuvoje gyvenančius ir migruojančius paukščius.

Centras taip pat administruoja Amatų centro paskyrą socialiniame tinkle „Facebook“, kurioje yra viešinama informacija apie Amatų centro veiklą – renginius, edukacines programas, amatininkų gaminius ir kt.

Turizmo informacijos centro socialinio tinklo „Instagram“ paskyra turi 734 sekėjus (2022 m. – 687).

IV. ŠILUTĖS KRAŠTO PRISTATYMAS PARODOSE BEI KITUOSE RENGINIUOSE

2023 m. vasario mėn. **Centras pristatė Šilutės kraštą tarptautinėje turizmo parodoje Balttour 2023**, į kurią kasmet renkasi tiek turizmo verslo profesionalai, tiek patys keliautojai. Šilutės rajonas pristatytas bendrame viso Klaipėdos regiono stende su Neringos, Klaipėdos rajono, Klaipėdos, Palangos, Kretingos rajono ir Skuodo rajono savivaldybėmis.

Taip pat prieš parodą Balttour 2023 Šilutės rajonas ir jo turizmo naujienos pristatytos LR Ambasadoje Latvijoje, renginyje skirtame Latvijos turizmo profesionalams. Pristatyme dalyvavo Latvijos turizmo verslo atstovai, suinteresuoti dirbti su Lietuvos rinka.

2023 m. liepos mėn. **Centro ornitologinio turizmo specialistas dalyvavo didžiausioje ornitologinėje parodoje pasaulyje „Global Birdfair“ („Globali paukščių mugė“) Anglijoje**. Ši paroda – pirma tokio pobūdžio paroda pasaulyje, vykstanti nuo 1989 metų. Centro specialistas parodos metu dirbo stende ir pristatė Šilutės savivaldybę, kaip paukščių stebėtojų neatrastą vietovę.

2023 m. rugsėjo mėn. **Šilutės savivaldybė atstovauta ir ornitologinėje parodoje „Falsterbo BirdShow“ („Falsterbo paukščių šou“) Švedijoje**. Ši paroda – dar vienas labai svarbus ornitologinio turizmo renginys, kuriame susirenka ornitologinio turizmo gerbėjai daugiausiai iš Skandinavijos. Centro specialistas parodos metu taip pat dirbo stende ir pristatė Šilutės savivaldybę.

Šiose, į ornitologinio turizmo vystymą nukreiptose, parodose kasmet renkasi ornitologinio turizmo profesionalai ir entuziastai, gamtosaugos srityje veikiančios NVO ir kiti. Parodos lankytojai domėjosi Šilutės kraštu ir Lietuva apskritai, gamtos stebėjimu nuo žinduolių ir paukščių iki laukinių augalų ir net laumžirgių bei drugių.

2023 m. birželio mėn. **Centras dalyvavo Telšių miesto šventėje „Telšė linGOun“**. Šventės metu buvo pristatomas Šilutės kraštas ir Centro filialo Tradicinių amatų centro Švėkšnoje pagaminti rankų darbo gaminiai.

2023 m. liepos mėn. **Centras dalyvavo „Jūros šventėje 2022“**. **Klaipėdoje**. Centras kartu su kitais Klaipėdos regiono turizmo informacijos centrais bendrame Vakarų Lietuvos stende pristatė savivaldybės turizmo išteklius.

2023 m. rugsėjo mėn. **Centras dalyvavo renginyje „Sostinės dienos – 2022“ Vilniaus mieste**. Bendrame Vakarų Lietuvos stende Centras kartu su kitais Klaipėdos regiono turizmo informacijos centrais pristatė savivaldybės turizmo išteklius.

Visų paminėtų miestų švenčių metu lankytojai labai domėjosi Šilutės miesto ir savivaldybės lankytiniais objektais, Ventės ragu, apgyvendinimo paslaugomis, vandens pramogomis, ekskursijomis laivais po Nemuno deltą. Taip pat didelio dėmesio vis dar sulaukia projektas „Šilutės sekretai“ bei savivaldybėje vykdomos įvairios edukacinės programos ir renginiai, taip pat mūsų kraštą garsinantys išskirtiniai renginiai – „Žuvienės virimo čempionatas“ ir šviesų-žibintų festivalis „Mes už šviesą“. Centro darbuotojai pristatė privačių verslininkų bei įvairių savivaldybės kultūros centrų, muziejų siūlomas edukacijas bei degustacijas. Tarp jų – Centro filialo Švėkšnos tradicinių amatų centro edukacijų programos. Šventės lankytojams buvo aktualu ir tai, kad beveik visose Švėkšnos tradicinių amatų centro edukacijose galima dalyvauti naudojantis „Kultūros paso“ programa.

V. INFORMACINIAI TURAI

2023 m. balandžio 6 d. **Centro iniciatyva surengtas informacinis turas nacionalinės žiniasklaidos atstovams**. Šilutės krašte lankėsi atstovai iš nacionalinių žiniasklaidos priemonių. Svečiai lankė verslo įmones, kultūros ir gamtos objektus, susitiko ir ėmė interviu iš verslo ir kultūros įstaigų atstovų, gidų, istorikų, kraštotyrininkų, gamtos žinovų, amatininkų, bendruomenių atstovų.

13-os žurnalistų ir fotografų būrys iš LRT, Delfi, 15Min ir Lryto iš viso aplankė apie 30 objektų ir susitiko su keliomis dešimtimis vietinių Šilutės krašto atstovų. Žurnalistai turėjo galimybę iš arti pamatyti, kaip gyvena pamariečiai, pajusti, patirti ir atrasti šį kraštą. Po šio turo nacionalinės žiniasklaidos priemonėse publikuota 21 vienetas publikacijų ir reportažų.

Publikacijos ir reportažai apie Šilutės kraštą po informacinio turo nacionalinės žiniasklaidos atstovams:

1. 2023 04 08, Rūkytos žuvys Rusnėje neišnyks: šeimų verslus perima vaikai, <https://www.15min.lt/verslas/naujiena/bendroves/rukytos-zuvys-rusneje-neisnyks-seimu-verslus-perima-vaikai-663-2035064>
2. 2023 04 08, Velykoms Vakarų Lietuva išsipuošė kaip niekada: pasigrožėkite, <https://www.15min.lt/gyvenimas/naujiena/keliones/velykoms-vakaru-lietuva-issipuose-kaip-niekad-1630-2035170>
3. 2023 04 08, LRT radijas, laida „Gamta – visų namai“, kalba Šilutės Hugo Šojaus muziejaus direktorė, nuo 14:15 min, <https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000267750/gamta-visu-namai-ar-girdite-aidi-velyku-varpai>
4. 2023 04 14, Po Lietuvą plaukiojantys laivų kapitonai Aurelija ir Bronius: iki svajonės reikėjo eiti dešimtmečius, <https://www.15min.lt/gyvenimas/naujiena/keliones/po-lietuva-plaukiojantys-laivu-kapitonai-aurelija-ir-bronius-iki-svajones-reikejo-eiti-desimtmecius-1630-2037544>
5. 2023 04 15, LRT radijas, laida „Gamta – visų namai“, žolininkas Virginijus Skirkevičius nuo 8:45min, <https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000268396/gamta-visu-namai-sprogsta-pumpurai-kyla-zaluma-o-mes-renkame-ir-valgome-lauku-augalus>
6. 2023 04 15, LRT radijas, Laida „Atrask Lietuvą“, Kuo gyvena parubežio Žemaitija?, <https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000268428/atrask-lietuva-kuo-gyva-parubezio-zemaitija>
7. 2023 04 15, Mįslė durpių substratų gamintojams Šilutėje: kas ateityje pakeis durpes?, <https://www.15min.lt/verslas/naujiena/bendroves/misle-durpiu-substratu-gamintojams-siluteje-kas-ateityje-pakeis-durpes-663-2036478>
8. 2023 04 16, Du iš 20 Minijos gyventojų: kaip Gečiai jaukinosi gyvenimą tarp vandenių, <https://www.15min.lt/gyvenimas/naujiena/namai/2-is-20-minijos-gyventoju-kaip-gecai-jaukinosi-gyvenima-tarp-vandenu-1034-2036880>
9. 2023 04 16, Vienas didžiausių Šilutės darbdavių skaičiuoja mažėjančius pardavimus: Kinijos rinkos praradimas kainavo milijonus, <https://www.delfi.lt/verslas/verslas/vienas-didziausiu-silutes-darbdaviu-skaiciuoja-mazejancius-pardavimus-kinijos-rinkos-praradimas-kainavo-milijonus-93066857>
10. 2023 04 19, Didžiausio darbdavio Šilutėje įmonės direktorius: visi verslai tyli, bet dirba silpnu režimu, <https://www.delfi.lt/verslas/verslas/didziausio-darbdavio-siluteje-imones-direktorius-visi-verslai-tyli-bet-dirba-silpnu-rezimu-93077869>
11. 2023 04 22, Ypatinga vieta Rusnėje, kur menama trauktinė su krauju, o rankomis valgoma pasislėpus, <https://www.15min.lt/gyvenimas/naujiena/maistas/ypatinga-vieta-rusneje-kur-menama-trauktine-su-krauju-o-rankomis-valgoma-pasislepus-1632-2039748>
12. 2023 04 22, LRT radijas, laida „Atrask Lietuvą“, Žemaičių Naumiestis, Degučiai, Katyčiai. Gyvenimas Mažosios ir Didžiosios Lietuvos sankirtoje, <https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000269161/atrask-lietuva-zemaiciu-naumiestis-deguciai-katyciai-gyvenimas-mazosios-ir-didziosios-lietuvos-sankirtoje>

13. 2023 04 22, Šilutės rajone – įspūdingi žuvų tvenkiniai, tačiau turistus traukia ne tai: svečių netrūko ir per pandemiją, <https://www.delfi.lt/verslas/verslas/silutes-rajone-ispudingi-zuvu-tvenkiniai-taciau-turistus-traukia-ne-tai-sveciu-netruko-ir-per-pandemija-93108275>
14. 2023 04 22, LRT radijas, laida „Gamta – visų namai“, Žąsys Nemuno deltoje, <https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000269121/gamta-visu-namai-nemuno-deltoje-girgsi-zasys>
15. 2023 04 23, Iš mero posto – į nuosavą verslą: čia geriau, nes politikoje daug nešvarumų, <https://www.delfi.lt/verslas/verslas/is-mero-posto-i-nuosava-versla-cia-geriau-nes-politikoje-daug-nesvarumu-93142309>
16. 2023 04 23, Pasaulį išnaršę kartvelai gyvenimui ir verslui pasirinko Šilutę: į miestą atvežė tikrą belgišką šokoladą, <https://www.lrytas.lt/verslas/sekmes-istorijos/2023/04/23/news/pasauli-ismarse-kartvelai-gyvenimui-ir-verslui-pasirinko-silute-i-miesta-atveze-tikra-belgiska-sokolada-26766077>
17. 2023 04 29, Lietuvos pakraštyje – išskirtinė vieta: iš garažo, kur žieduodavo paukščius, virto į restoraną, <https://www.delfi.lt/verslas/verslas/lietuvos-pakrastyje-isskirtine-vieta-is-garazo-kur-zieduodavo-paukscius-virto-i-restorana-93147057>
18. 2023 05 01, Neatsitraukia nuo Pamario žemės – dirba ir laukia svečių, <https://www.lrytas.lt/musu-zeme/kaime-gerai/2023/05/01/news/neatsitrauke-nuo-pamario-zemes-dirba-ir-laukia-sveciu-26902425>
19. 2023 05 03, Romantiškas pabėgimas iš Palangos – dairykitės Šilutės link, <https://www.15min.lt/gyvenimas/naujiena/keliones/romantiskas-pabegimas-is-palangos-dairykites-silutes-link-1630-2045612>
20. 2023 05 06, Po studijų prestižiniame ir darbo „Ericsson“ tyrimų centre – į Šilutę mokyti vaikų: programuoti turi mokėti jau pirmokai, <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1979834/po-studiju-prestiziniame-stanforde-ir-darbo-ericsson-tyrimu-centre-i-silute-mokyti-vaiku-programuoti-turi-moketi-jau-pirmokai>
21. 2023 05 07, Po mokslų ir darbų užsienyje – į Šilutę: verslininkai atvirauja, kad miestas turi daug privalumų, kuriuos pastebi ne visi, <https://www.delfi.lt/darbas/profesijos/po-mokslu-ir-darbu-uzsienyje-i-silute-verslininkai-atvirauja-kad-miestas-turi-daug-privalumu-kuriuos-pastebi-ne-visi-93251213>

Dėl šio informacinio turo, **dvi Šilutės krašto įmonės buvo atrinktos į projekto „Verslo genas“ konkursą**. „Verslo genas“ – naujienų portalo Lrytas.lt įgyvendinamas konkursas, kuriame yra pastebimi ir įvertinami jaunų verslų kūrėjai, žmonės ir komandos, kurie Lietuvoje drąsiai įgyvendina savo sumanymus ir svariai prisideda prie pokyčių šalyje. Nugalėtojai renkami šiose nominacijose: „Už drąsą rizikuoti“, „Už mokslo ir žinių įgyvendinimą versle“, „Metų atradimas“, „Šeimos verslas“, „Socialinis verslas“, „Tvarus verslas“, „Lrytas.lt skaitytojų favoritas“. Į Šilutės rajoną buvo parvežti du apdovanojimai - „Už mokslo ir žinių įgyvendinimą versle“ (MB „Tavo robotas“) ir „Lrytas.lt skaitytojų favoritas“ (Vandens turizmo centras „Upaitė“).

2023 m. kovo 31 d. **įvyko informacinis turas Klaipėdos regiono turizmo informacijos centrų darbuotojams**. Šilutės turizmo informacijos centras sukviėtė Neringos, Klaipėdos miesto ir rajono, Kretingos, Palangos ir Skuodo turizmo informacijos centrų specialistus ir jiems pristatė pagrindinius krašto lankomus objektus bei turizmo paslaugas. Turizmo informacijos centrų specialistai susipažino su išskirtinėmis Pamario krašto lankomomis vietomis, miesto ir viso krašto istorija, ragavo kulinarinio paveldo ir bajoriškų patiekalų, ėjo pažintiniais takais, susipažino su Šilutės rajono ornitologinio turizmo galimybėmis ir kt. Šilutės turizmo informacijos centras šį turą organizavo siekiant glaudesnio bendradarbiavimo su Klaipėdos regiono turizmo informacijos

centrais. Turu buvo siekiama, kad kaimyninių turizmo informacijos centrų specialistai išmanytų ir Šilutės krašto specifiką, gebėtų suteikti informaciją ir nukreipti turistus, kuo geriau atliepiant jų keliavimo poreikius ir lūkesčius.

2023 m. gegužės 8-9 d. **Šilutės rajone surengtas informacinis turas kelionių organizatoriams iš Latvijos.** Latvijos kelionių agentūrų atstovai, kurie jau dirba su Lietuvos rinka, buvo supažindinti su Šilutės rajono turizmo galimybėmis priimti turistus. Svečiai lankėsi kultūros, gamtos ir verslo objektuose, išbandė ir plaukimą laivu Nemuno deltoje. Dauguma jų Šilutės rajone lankėsi pirmą kartą. Turas buvo organizuotas kartu su Nidos kultūros ir turizmo informacijos centru „Agila“. Po apsilankymo Šilutės rajone, kelionių agentūrų atstovai išvyko į Kuršių neriją.

2023 m. birželio mėn. **surengtas informacinis turas dviem aukščiausio lygio ornitologinio turizmo atstovams.**

Svečiai iš Didžiosios Britanijos ir Suomijos susipažino su Šilutės krašto turizmo ištekliais ir galimybėmis. Vizito metu svečiai kelias dienas keliavo po Nemuno delta, lankėsi gamtos regylose, irstėsi kanojomis, kartu su vietiniu gidu stebėjo paukščius bei susipažino su turizmo infrastruktūros galimybėmis. Per kelias Pamaryje praleistas dienas svečiai iš viso užfiksavo net 150 skirtingų paukščių rūšių.

Po šio vizito Šilutės kraštas ir jo ornitologinio turizmo galimybės bus aprašytos publikacijose dviejuose specializuotuose ornitologinio turizmo žurnaluose. Vienas iš jų – aukščiausio lygio, tarptautiniu mastu skaitomas leidinys „Bird Watching Magazine“ (<https://members.birdwatching.co.uk/>), kuris leidžiamas Didžiojoje Britanijoje tiek popieriniu, tiek el. formatu. Kitas – „Birdlife Linnut“ (<https://www.birdlife.fi/jarjesto/julkaisut/linnut/>), leidžiamas Suomijoje. Iki šiol šiuose leidiniuose Lietuva dar niekada nebuvo pristatoma.

Ornitologinio informacinio turo dalyviai buvo:

- Neil Glenn iš Didžiosios Britanijos – laisvai samdomas rašytojas ir ornitologinio turizmo gidas. Rašė daugeliui gamtos žurnalų, taip pat kitiems specializuotiems žurnalams. Jis yra dviejų paukščių stebėjimo vietų vadovų autorius, Notingamšyro paukščių stebėtojų organizacijos pirmininkas ir labdaros organizacijos "Birding For All", skatinančios rezervatų valdytojus užtikrinti, kad į juos galėtų patekti visi, mecenatas.
- Antero Topp iš Suomijos – buvęs ornitologinio žurnalo leidėjas ir redaktorius, šiuo metu kelionių organizatorius ir gidas, paukščių žieduotojas Suomijoje, aktyvus ornitologų asociacijos „Tringa“ Suomijoje narys.

Informacinis turas organizuotas kartu su Nidos kultūros ir turizmo informacijos centru „Agila“. Po apsilankymo Nemuno deltoje, svečiai išvyko susipažinti su Kuršių nerija.

VI. LEIDINIAI APIE TURIZMO PASLAUGAS IR TURIZMO IŠTEKLIUS

Centras rengia, leidžia ir platina informacinius leidinius apie turizmo paslaugas ir turizmo išteklius lietuvių bei užsienio kalbomis. **2023 metais buvo atnaujintas žemėlapis „Šilutės sekretai“ leidimas, išleista 500 vnt. anglų kalba.** Leidinys sulaukia itin didelio turistų susidomėjimo. **Taip pat atnaujintas leidinys „Šilutės kraštas, kur vanduo kuria gyvenimą“ (išleista 1000 vnt. lietuvių kalba).** Tai populiariausias Centro leidinys. Jo įvairiomis kalbomis per 2023 metus išdalyta daugiau kaip 2440 vnt. Ypač populiarūs išlieka žemėlapiai „Šilutės kraštas“ ir „Šilutės sekretai“, brošiūra „Po Šilutę pėsčiomis“. Turistų susidomėjimo sulaukia leidinys „Nemuno deltos paukščiai“, „Švėkšnos miestelis“ ir „Rusnės sala“ (lietuvių, anglų kalbomis) ir dviračių žemėlapiai.

Turistiniai informaciniai leidiniai nemokamai dalijami turistams, apsilankiusiems Centre, ir lankytojams parodų, miesto švenčių, renginių metu. Leidiniais taip pat dalijamasi tarp Lietuvos

turizmo informacijos centrų. Taip pat nemokamai, pagal poreikį, leidiniai dalijami Šilutės rajono savivaldybės švietimo ir kultūros įstaigoms, verslams, bendruomenėms, draugijoms ir kt.

VII. KELIONIŲ ORGANIZATORIAUS VEIKLA

Nuo 2019 metų Centras turi kelionių organizatoriaus pažymėjimą bei teikia kelionių organizavimo paslaugas. Kelionių organizatoriaus veiklos forma – vietinis turizmas.

Skatinant vietinį ir atvykstantį turizmą bei formuojant savivaldybės, kaip patrauklios turistinės vietovės, įvaizdį, Centras svečiams siūlo 2 turizmo informacijos centro paruoštus turizmo paketus – „Pamario žuvėjų giliukiai“ ir „Paprūsės skoniai“.

Pažintinė-pramoginė programa „Pamario žuvėjų giliukiai“ (Pamario žvejų laimikiai) kviečia lydimiems gido pasiplaukioti po nuostabias Nemuno deltos apylinkes laivu. Gėrintis kerinčios gamtos vaizdais ir paukščių karalija, degustuoti šviežiai išrūkytos žuvies ir ragauti šio krašto pagal tautinį paveldą pagamintos žuvenės. Klientui pageidaujant galimos ir papildomos turizmo paslaugos: apgyvendinimas, maitinimas, edukacinės programos ir kitos įvairios pramogos.

Amatų centre organizuojama edukacinė-pramoginė programa „Paprūsės skoniai“ kviečia pažinti unikalų Švėkšnos miestelį – *rubežiaus* tarp Mažosios ir Didžiosios Lietuvos istoriją, jos papročius bei kultūrą. Siūloma ragauti šio krašto patiekalus – kastiņų ir cibulynę bei kūną atgaivinti gardžia namine gira. Pageidaujant ekskursijos su gidu keliausite po Švėkšnos miestelį, o Tradicinių amatų centre galėsite pažinti amatus, pasirinkdami norimą edukacinę programą.

Abu turistiniai paketai sulaukia turistų susidomėjimo. Centro darbuotojai klientui suteikia nemokamą informaciją, sudėlioja dienos ar kelių dienų maršrutą, pateikia ją su kontaktais ir preliminariomis kainomis. Klientui pageidaujant pateikiame jau visiškai paruoštą, su paslaugų teikėjais suderintą turizmo paslaugų paketą. Už tai nuo galutinės sumos imamas 10 % antkainis. **Per 2023 m. parduota 10 turizmo paketų.** Programa „Pamario žuvėjų giliukiai“ Centrai davė 589,82 Eur pelno, „Paprūsės skoniai“ 1110 Eur (2022 m. už 12 pak. 2631,45 Eur, 2021 m. už 11 pak. gauta 697 Eur pelno).

2023 metų naujovė – Centras suorganizavo dvi pažintines ekskursijas autobusu mišrioms grupėms. Viena iš ekskursijų buvo skirta Mažosios Lietuvos šimtmečiui paminėti. Ekskursija suplanuota nuo Šilutės iki Smalininkų. Parengta itin patraukli edukacinė programa, kuri sulaukė nemažo ekskursantų susidomėjimo. Ekskursantai pažino Pagėgių miestelį, lankėsi Martyno Jankaus muziejuje ir paveikslų sode, Bitėnų etnografinėse kapinaitėse, Smalininkuose pažino pasienio gyvenimą, o kelionės pabaigoje klausėsi vargonų terapinės muzikos Vilkyškių bažnyčioje.

Kita ekskursija suplanuota kalėdiniu periodu ir pavadinta „Kalėdinė Šilutė“. Ekskursija autobusu organizuota iš Klaipėdos. Ekskursijoje dalyvavo 50 turistų iš Klaipėdos ir Palangos miesto savivaldybių. Ekskursantai lankėsi Švėkšnos miestelyje, Tradicinių amatų centre ragavo Advento patiekalų. Šilutės Hugo Šojaus muziejuje degustavo lietuvininkų kulinarinį paveldą – gėrė kafiją ir ragavo tantės pyragą. Sutemus ir miestui pasidabinus kalėdinėmis šviesomis, spaudžiant šaltukui, turistus kvietėme pasivaikščioti po istorinę Šilutę aplankant Šilutės sekretus. Ekskursantų laukė Kalėdų senelis ir karštas nealkoholinis punšas.

Abi ekskursijos Centrai dovanojo gerų emocijų, žmonės paliko labai šiltą įspūdį ir gerus atsiliepimus apie Šilutės kraštą.

Centras bendradarbiauja ir ekskursijos paslaugas užsako iš Šilutės rajono savivaldybės gidų: Ivetos Ambrulaitienės, Živilės Skirkevičienės, Romualdo Ambrulaičio, Vytauto Eigirdo, Vytauto Jusio, Dainoros Laukevičienės, Monikos Žąsytienės, Agnės Duobinienės, Boris Belchev, Šilutės

Hugo Šojaus muziejaus muziejininkų, Mažosios Lietuvos saugomų teritorijų direkcijos darbuotojų, K. Banio žvejo sodybos-muziejaus muziejininkės Violetos Benetienės ir kt.

Centras, sudarydamas turizmo paketus organizuotoms turistų grupėms, užsako turizmo paslaugas iš Šilutės krašto laivininkų: UAB „Kintai“, UAB „Simlina“, UAB „Ventinė“, UAB „Mingės egzotika“, iš laivininkų, dirbančių pagal individualią veiklą ar verslo pažymėjimus, Jurgio Gečo, Sauliaus Gečo, Ringaudo Pauliaus, Romualdo Berčio ir kt.

Taip pat Centras užsako edukacines paslaugas iš Šilutės Hugo Šojaus muziejaus, Šilutės rajono savivaldybės kultūros įstaigų, Ingos ir Anitos rūkyklėlių, Česlovo Ramoškos vyno ūkio, Ventės rago ornitologijos stoties ir kt.

Centras, sudarydamas turizmo paketus organizuotoms turistų grupėms, užsako apgyvendinimo, maitinimo įstaigų, autobusų, salės nuomos ir kt. paslaugas.

VIII. TURIZMO SKATINIMO RENGINIAI

2023 m. gegužės mėn. buvo surengtas turizmo sezono atidarymo renginys. Suorganizuotas vakarinis paukščių stebėjimo žygis pėsčiomis su gamtos gidu po užliejamas Šilutės krašto lankas. Vakarinio paukščių choro pasiklausyti susirinko nemažas būrelis gamtos mylėtojų. Žygį pradėję prie naujojo meldinių nendrinukių apžvalgos bokštelių gamtos gido vedami, žygeiviai nužygiavo keletą kilometrų per pievas, kuriose dar visai neseniai tyvuliavo vanduo, stebėjo ir susipažino su paukščiais, po žygio dalyvavo viktorinoje ir vaišinosi karštaisiais gėrimais.

Turizmo atidarymo renginys sulaukė didelio žiniasklaidos dėmesio, o tai tapo ir reklama Šilutės kraštui, kaip turistinei vietai. Pranešimo pasirodymai žiniasklaidoje apie turizmo sezono atidarymą:

- 2023-05-05 welovelithuania.lt / [Sugrįžusių paukščių stebėti kviečia į Nemuno delta](#)
- 2023-05-05 tavovaikas.lt / [Sugrįžusių paukščių stebėti kviečia į Nemuno delta](#)
- 2023-05-08 Regionunaujienos.lt / [Sugrįžusių paukščių stebėti kviečia į Nemuno delta](#)
- 2023-05-05 GoldFm radijas / [Sugrįžusių paukščių stebėti kviečia į Nemuno delta](#)
- 2023-05-05 ve.lt / [Sugrįžusių paukščių stebėti kviečia į Nemuno delta](#)
- 2023-05-05 15min.lt / [Šį savaitgalį kviečia atvykti į Nemuno delta – stebėti sugrįžusių paukščių](#)
- 2023-05-05 manokrastas.lt / [Sugrįžusių paukščių stebėti kviečia į Nemuno delta](#)
- 2023-05-05 Lrt.lt / [Kviečia į Nemuno delta stebėti sugrįžusių paukščių](#)
- 2023-05-04 Pamarys.eu / [Turizmo sezoną pasitikti kviečia klausantis vakarinio paukščių choro Rupkalviuose.](#)

2023 m. gegužės mėn. Centras prisidėjo prie Šilutės miesto šventės programos – šventės dalyviams organizavo 3 nemokamas ekskursijas Šilutės mieste.

2023 m. liepos mėn. surengtas vienos dienos dviračių žygis šv. Jokūbo keliu. Žygeiviai keliavo maršrutu Šilutė–Švėkšna ir numynė 30 km. Žygeiviai keliavo asfaltu, miško keliukais ir net kirto upės brastą. Žygio metu buvo aplankytos Šilutės, Ramučių, Gardamo ir Švėkšnos bažnyčios, esančios šiame kelyje. Renginys surengtas kartu su partneriais: Šilutės rajono savivaldybe, Šv. Jokūbo kelio draugų asociacija, Šilutės rajono savivaldybės Tarybos nare Sandra Tamašauskiene.

2023 liepos mėn. Centras dalyvavo Klaipėdos miesto savivaldybės I. Kanto viešosios bibliotekos renginyje "Šišioniškių dienos" Klaipėdoje, kuriame pristatė Šilutės kraštą ir prekiaavo Centro filialo Tradicinių amatų centro Švėkšnoje pagamintais rankų darbo gaminiais.

2023 m. rugsėjo mėn. Centras suorganizavo Pasaulinei turizmo dienai skirtus renginius ir kvietė pažinti dar neatrastas krašto vietas. Kiekvienais metais rugsėjo mėnesį yra švenčiama Pasaulinė

turizmo diena. 2023 metais Centras Šilutės krašto gyventojus ir svečius šia proga kvietė atrasti mažiau pažintas miesto ir rajono vietas dalyvaujant naujose teminėse ekskursijose. Rugsėjo 23-27 dienomis įvyko net 7 ekskursijos Šilokarčemoje, Žibuose ir Verdainėje, taip pat Rusnėje, Uostadvaryje, Aukštumalos pelkėje ir Norkaičių dvare. Šias ekskursijas parengė ir pravedė gidai, lančę ir baigę Centro 2022-2023 m. organizuotus Gidų kursus. Švenčiant Pasaulinę turizmo dieną Šilutės rajone buvo prarvestos šios nemokamos ekskursijos: "Norkaičių dvaras, vieta kur sustoja laikas", „Potvynio apsupty“, "Senieji Žibai, kontrabanda ir kitos istorijos", „Aukštumalos pelkės istoriniai ir gamtiniai slėpiniai“, „Vaizdai iš Uostadvario švyturi“, "Senoji Verdainė. Išivaizduokime tai..." ir teatralizuota ekskursija „Šilutės sekretai“ (parengta bendradarbiaujant su Šilutės kultūros ir pramogų centru bei Šilutės kamerinius teatru).

IX. GIDŲ KURSŲ ORGANIZAVIMAS

2022 metais Centras akreditavosi ir **tapo oficialiu Gidų kursų organizatoriumi**.

Gidų rengimas reglamentuojamas LR Turizmo įstatymu, kuriame nurodoma, kad Gidų kursai turi susidėti iš ne trumpesnio kaip 250 akademinų valandų Gidų rengimo kurso, apimančio ekskursijų rengimo ir vedimo metodikos, retorikos, profesinės etikos, bendravimo, psichologijos, Lietuvos kultūros, istorijos ir geografijos, gidų veiklos teisinio reguliavimo dalykus ir turi baigtis išlaikytu praktiniu ekskursijų vedimo egzaminu.

Vadovaujantis LR Turizmo įstatymo nuostatomis, Centras parengė Gidų kursų programą, pritaikytą Pamario krašto specifikai ir Valstybinės vartotojų teisių tarnybos buvo įtrauktas į oficialių Gidų kursų organizatorių sąrašą.

Gidų kursų įgyvendinimui buvo suburta profesionalių lektorių komanda, iš Klaipėdos universiteto, Klaipėdos valstybinės kolegijos, Kuršių nerijos nacionalinio parko ir paties Centro kolektyvo.

2022 m. spalio mėnesį, surinkus 13 dalyvių grupę, kursai buvo pradėti įgyvendinti. Kursai pabaigti 2023 m. gegužės mėn. 11-ai kursų dalyviui, išklausių Gidų kursų programą ir išlaikius baigiamąjį egzaminą, Centras išdavė pažymėjimus apie išklausus Gidų rengimo kursus. Su šiuo pažymėjimu kursų dalyviai kreipėsi į Valstybinę vartotojų teisių tarnybą ir jiems buvo išduotas Gido pažymėjimas. **Šilutės krašto gidų gretas papildė 11 naujų, profesionalių gidų**, kurie parengė autentiškas apžvalgines ir temines ekskursijas ir jau sėkmingai dirba su atvykstančiais turistais.

Minint gido dieną, 2023 m. vasario mėn. **Centras suorganizavo nemokamą seminarą Šilutės krašto gidams „1923-ieji Klaipėdos krašte ir Šilutėje: įvykiai ir žmonės“**. Pranešimą apie 1923 m. sukilimą Klaipėdos krašte, skaitė Šilutės pirmosios gimnazijos istorijos mokytojas ekspertas Algirdas Gečas.

X. ŠILUTĖS RAJONO SVETINGUMO SITUACIJOS VERTINIMAS

Centro užsakymu 2023 m. buvo **atliktas Šilutės rajono svetingumo situacijos vertinimas**.

Tyrimo tikslas – ištirti lankytojų pasitenkinimą Šilutės rajono svetingumo sektoriaus paslaugų vartotojų nuomonę apie maitinimo, apgyvendinimo, laisvalaikio, susisieki mo paslaugų kokybę; paslaugų bei informacijos apie jas įvairovę bei pakankamumą. Tyrimas buvo atliktas kiekybiniu ir kokybiniu metodais.

Siekiant įvertinti svetingumo sektoriaus paslaugų vartotojų nuomonę apie Šilutės rajono svetingumo sektorių atlikta Šilutės rajono lankytojų anketinė apklausa, naudojant iš anksto parengtą standartizuotą klausimyną.

Siekiant įvertinti Šilutės rajono svetingumo paslaugų situacijos raišką viešojoje interneto erdvėje pritaikytas dokumentų analizės metodas (Dokumentais tyrime buvo laikomi oficialios ir viešos svetingumo paslaugų teikimo ir viešinimo platformos: Booking.com; Tripadvisor.com; informacijos paieškos platforma Google.com).

Siekiant iširti ekspertų nuomonę apie Šilutės rajono svetingumo sektoriaus paslaugų pakankamumą ir patrauklumą buvo surengta Focus grupės diskusija.

Prie šios ataskaitos pridama tyrėjų paruošta **Šilutės rajono svetingumo situacijos vertinimo tyrimo ataskaita** visa apimtimi. Joje galima detaliai susipažinti su atlikto tyrimo metodika, eiga, surinktais duomenimis, išvadomis ir rekomendacijomis.

X. PROJEKTINĖ VEIKLA

2023 m. Centras įgyvendino Lietuvos kultūros tarybai pateiktą „Tradicinių žaidimų skrynelė“ (apie jį plačiau – 23 psl.)

Per 2023 metus Centras parengė tris naujas projektines paraiškas.

Projekto „Memelando beieškant“ paraiška parengta ir pateikta Lietuvos kultūros tarybai, gavo finansavimą ir jis bus įgyvendintas 2024 metais. Projekto metu įgyvendinamomis veiklomis bus siekiama aktualizuoti Klaipėdos krašto istoriją, skatinti vietos istorijos pažinimą ir puoselėti istorinę atmintį. Bus siekiama sukurti galimybę krašto vietiniams gyventojams ir svečiams (moksleiviams ir šeimoms su vaikais) interaktyviai, ir su jų pačių įsitraukimu, pažinti Klaipėdos krašto (Memelando) ir Šilutės istoriją bei lūžinius šio regiono istorinius įvykius. Projekto metu sukurta nauja edukacinė programa leis tapti edukacinės programos metu kuriamo vyksmo dalyviais, kūrybinio proceso metu tuos įvykius išgyventi, prie jų priartėti, o taip pat ir lavinti savo kūrybiškumą, komandinio darbo, naratyvo kūrimo, verbalinius ir kūrybinius gebėjimus.

Projekto „Mažosios Lietuvos atradimai: nuo Smalininkų iki Nemirsetos“ paraiška parengta ir pateikta Lietuvos kultūros tarybai. Projektu bus siekiama aktualizuoti Mažosios Lietuvos etnografinį regioną kaip turistinę vietovę, populiarinti jo kultūros paveldą ir istoriją, skatinti jo pažinimą keliaujant. Projekto veiklomis siekiama sudaryti vieningus, pagal skirtingas temas suskirstytų, Mažosios Lietuvos lankomų objektų sąrašus, visą regioną apimančius turistinius maršrutus ir visą šią informaciją pateikti viename bendrame turistiniame pažintiniame, populiariai ir patraukliai pateiktame, leidinyje. Tokių produktų sukūrimas keliautojams, besidomintiems šiuo kraštu, leis koncentruotą informaciją apie lankomus objektus ir turistinius maršrutus rasti vienoje vietoje. Tai padės suvokti regioną kaip vientisą, bendrą istorinį ir kultūrinį pagrindą turintį kraštą, leis lengviau jį pažinti ir suprasti neuždarant keliavimo patirties administracinėse miestų ir rajonų ribose. Iki šiol Mažosios Lietuvos regione nėra sukurta tokių, aukščiau minimų, produktų. O praktinis darbas Šilutės turizmo informacijos centre su keliautojais bei kitų projekto partnerių pasidalinta patirtis rodo didelį jų poreikį.

Taip pat projekto rėmuose planuojamos įgyvendinti dvi turistinės vienos dienos trukmės ekskursijos po Mažosios Lietuvos regioną, į kurias bus kviečiami visi norintys dalyvauti. Jomis bus siekiama išbandyti parengtus turistinius maršrutus praktiškai, ir populiarinti juos tarp besidominčių keliavimu.

Centro filialas Švėkšnos Amatų centras parengė ir Lietuvos kultūros tarybai pateikė **projekto „Kulinariniai Paprūsės ieškojimai“ paraišką**. Apie šį projektą platesnė informacija pateikiama 24 psl.

2021 m. pradėtas vykdyti ir įgyvendintas Klaipėdos rajono savivaldybės turizmo informacijos centro **projektas „Šv. Jokūbo kelias Vakarų Lietuvoje“**, finansuojamas Lietuvos kultūros tarybos. Projektas vykdytas bendradarbiaujant su 10 Vakarų Lietuvos savivaldybių turizmo informacijos centru. Į šį projektą yra įsijungęs Šilutės turizmo informacijos centras. Jo metu Centras, bendradarbiaudamas su vietos ir tikinčiųjų bendruomenėmis, apgyvendinimo ir maitinimo įstaigomis, seniūnijomis, suformavo ir paženklino kultūrinį, pažintinį piligriminį Šv. Jokūbo kelią per Šilutės rajono savivaldybę. **Šv. Jokūbo kelias Šilutės rajone yra prižiūrimas Centro darbuotojų ir jo ženklimas atnaujinamas kiekvienų metų pavasarį, prieš turistinį sezoną.**

Centras yra kultūrinio projekto „Vėtrungių kelias“ partneris. Šilutės kultūros ir pramogų centro nuo 2013 m. inicijuoto projekto tikslas yra supažindinti keliautojus su unikaliomis vandens kultūrą populiarinančiomis tradicijomis ir papročiais, skleisti žinių bei istoriją apie Mažosios Lietuvos krašto simbolį – vėtrungę. Centras projekte bendradarbiauja kartu su 24 partneriais iš Klaipėdos, Tauragės, Neringos, Pagėgių, Šilutės ir Jurbarko savivaldybių ir kiekvienais metais prisideda prie projekto veiklų įgyvendinimo.

2023 metais Centras, kaip asocijuotas partneris, dalyvavo **tarptautinio projekto „Active for all – Inclusion in active tourism. Model tourism destinations in South Baltic area for people with disabilities and seniors“** parengiamajame darbe. Parengta projektinė paraiška, kuri pateikta Interreg VI-A Pietų Baltijos programos finansavimui gauti. Projekto tikslas – sukurti naujus aktyvaus turizmo produktus asmenims su negalia bei senjorams.

XI. CENTRO FILIALO TRADICINIŲ AMATŲ CENTRO ŠVĖKŠNOJE VEIKLA

1. EDUKACINĖ VEIKLA

Tradicinių amatų centras nuolat organizuoja edukacijas, skirtas tradiciniams amatams puoselėti, kuriose dalyvauja tiek vaikų, tiek suaugusiųjų grupės. **2023 metais Amatų centre iš viso surengtos 242 edukacijos, kuriose dalyvavo 3251 dalyvis.** (2022 m. – 164 edukacijos, 1928 dalyviai. 2021 m. – 70 edukacijų, 1 177 dalyviai).

Edukaciniai užsiėmimai Amatų centre pasiskirsto taip:

- Pagal „Kultūros paso“ programas surengta 22 edukaciniai užsiėmimai. Juose dalyvavo 405 dalyviai (2022 m. – 18 edukacijų, 301 dalyvis; 2021 m. – 45 edukacijos, 762 dalyviai).
- Vienkartinės mokamos edukacijos surengtos 38 kartus, jose dalyvavo 756 dalyviai (2022 m. – 29 edukacijos, 509 dalyviai; 2021 m. – 25 edukacijos, 415 dalyvių);
- Pravestos net 27 vienkartinės nemokamos edukacijos, kuriose dalyvavo 332 dalyviai (2022 m. – 17 edukacijų, 289 dalyviai; 2021 m. 2 edukacijose dalyvavo 28 dalyviai).
- Nuolatiniai dviejų suaugusiųjų grupių keramikos užsiėmimai vyko visus 12 mėnesių, po kartą į savaitę. Buvo 155 edukaciniai užsiėmimai.
- Nuolatiniai vaikų darželio 32 užsiėmimai, kurie vyko 9 mėnesius po kartą į savaitę.
- Nuolatiniai dviejų pradinukų grupių keramikos užsiėmimai, vyko net 9 mėnesius. Buvo praveisti 64 užsiėmimai.

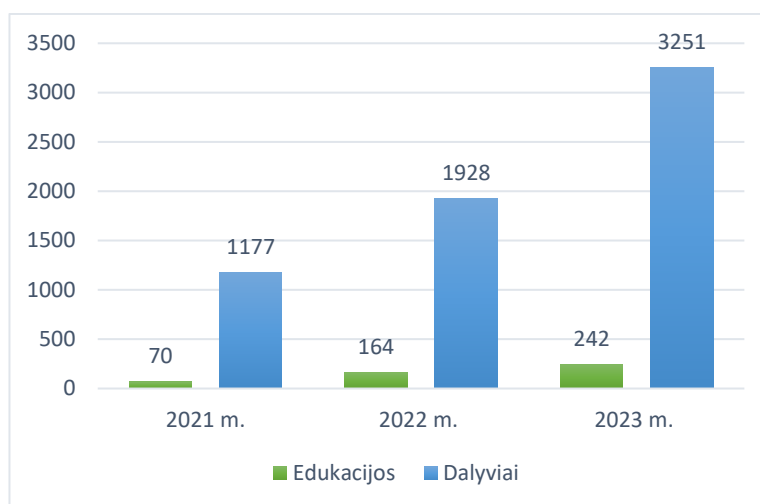
Amatų centras 2023 m. vykdė 9 edukacijas, patvirtintas pagal Kultūrinės edukacijos sistemą: „Keramikos studija. Molio paslaptys“, „Kraičio skrynia“, „Kuriu sau vėtrungės magnetą“, „Žvakių liejimo edukacija. Ką mena vaškas“, „Mažosios mozaikos istorija“, „Kvapaus muiliuko gamyba“, „Šiaudinukų vėrimas“, „Popieriaus karpiniai“ ir „Nuo vilnos iki veltinio“. Kultūros paso programos edukacinėje sistemoje taip pat pratęsta anksčiau veikusi edukacija „Popieriaus kelionė“.

2023 metais Amatų centre sukurtos 2 naujos edukacijos: „Tradicinių žaidimų skrynelė“ ir maisto degustacinė edukacija „Paprūsės skoniai“.

Amatų centre vyksta ir **nuolatinės mokamos keramikos edukacijos**. Edukacijos vedamos kartą per savaitę, 4 kartus per mėnesį. Į nuolatinės mokamos keramikos edukacijas susirenka dvi suaugusiųjų grupės (kiekvienoje ~10-12 dalyvių), dvi pradinių klasių mokinių grupės (po ~10-12 dalyvių) ir viena darželio vaikų grupė (~12 dalyvių).

Moliūgų žibintų šventės „Mes už šviesą“ metu Tradicinių amatų centras pravedė dviejų dienų moliūgų skaptavimo dirbtuves.

9 pav. Amatų centre vykusių edukacijų skaičius 2021–2023 m.

Šaltinis: Amatų centro informacija

Edukacinėse programose daugiausia dalyvavo Klaipėdos, Šilutės, Pagėgių savivaldybių mokymo įstaigų mokiniai. Programomis noriai naudojosi ir vietos Švėkšnos „Saulės“ gimnazijos mokiniai.

Ženkliai padaugėjo vestų nemokamų edukacijų. **Nemokamos edukacijos – tai tam tikra Amatų centro socialinio atsakingumo išraiška.** Nemokamos edukacijos buvo vedamos Švėkšnos dienos centro vaikams, Švėkšnos Lopšelio darželio vaikučiams, Traksėdžių Šilojų mokyklos mokiniams, Šilutės vaiko gerovės centro vaikams. Taip pat buvo skirtos nemokamos edukacijos kalendorinių švenčių edukacijoms, kuriose dalyvavo vietos ir rajono vaikai, moksleiviai ir bendruomenė.

Gegužės mėnesį sudalyvauta Žemaitijos etnografinio regiono tradicinių amatų centrų sueigoje „Darbs meistra kuolėj“ Kretingoje, kur pristatytos Tradicinio amatų centro veiklos, pravestos Vėtrungės magneto dažymo ir sodų rišimo edukacijos. Sueigos metu Amatų veiklos vadybininkės bendravo su mugės lankytojais, prekiauvo centro gaminiams, taip pat pristatė kitas Amatų centro veiklas ir teikiamas paslaugas. Išklaustas paskaitų ciklas „Nuognė pasėrokavėma“.

Liepos mėnesį dalyvauta Tautodailės plenere "Šimtmečio veidai ir vaizdai 2023", kuris tradiciškai kasmet vyksta Šilalės rajone, etnografinėje Bilionių sodyboje „Gyvenėms“. Pravesta vaško žvakių liejimo edukacija.

2. SUVENYRŲ GAMYBA IR SKLAIDA

Amatų centras 2023 m. gamino įvairius gaminius, taip pat ir pagal individualius užsakymus. Amatų centro gaminius užsisakė Šilutės rajono savivaldybė ir privatūs asmenys.

Amatų centro pagamintais gaminiais – keramikos dirbiniais, žvakėmis, muilais ir kt. – nuolat prekiaujama tiek Amatų centre Švėkšnoje, tiek Centre Šilutėje. Juos noriai įsigyja turistai ir vietiniai gyventojai. Unikalus rankų darbo Šilutės kraštą atspindintys gaminiai praturtina Centro veiklą ir krašto reprezentaciją.

Amatų gaminiais buvo prekiauta Šilutės miesto šventės mugėje, kalėdinėse Šilutės miesto ir Švėkšnos miestelio mugėse.

Balandžio mėnesį amatų veiklos vadybininkės pristatė Švėkšnos tradicinių amatų veiklą **LRT radijo laidoje „Atrask Lietuvą. Kuo gyva parubežio Žemaitija“.**

Liepos mėnesį Tradicinių amatų centro veiklą bei naują degustacinę edukaciją „Paprūsės skoniai“ **LRT laidoje „Draugiška Lietuva“** pristatė amatų veiklos vadybininkė Viktorija Paulauskienė.

Lapkričio mėnesį vykusiam Protų mūšiui Švėkšnoje, kurį organizavo Jonas Girskis, Amatų centras įsteigė renginio dalyviams prizus.

Bendradarbiaujant su Šilutės kultūros ir pramogų centro Švėkšnos skyriumi, 2023 m. gruodžio mėn. Švėkšnoje suorganizuota Kalėdinė mugė, kurios metu savo darbais prekiaavo vietiniai ir iš kitų savivaldybių atvykę amatininkai.

2023 metais buvo atnaujintas Amatų centro gaminių katalogas, kuris reprezentatyviai pristato visą gaminių asortimentą. Katalogas naudojamas kaip rinkodaros priemonė ir yra prieinamas Centro svetainėje <https://siluteinfo.lt/tradiciniu-amatu-centras/gaminiu-katalogas/> bei platinamas el. paštu.

Amatų centras taip pat teikia informaciją Švėkšnos miestelio lankytojams ir turistams. **Amatų centro darbuotojai suteikė turizmo informacijos 547 turistams.** Labiausiai lankytojus domino edukacijos, vykstančios amatų centre, lankymini miestelio ir apylinkių objektai bei ekskursijos po Švėkšnos miestelį, „Surink Lietuvą“ magnetai bei suvenyrai su miestelio ir rajono atributika. Didžioji dalis Tradicinių amatų centre apsilankusių turistų – iš Lietuvos. Sulaukta pavienių turistų iš Latvijos, Vokietijos, Didžiosios Britanijos, JAV, Prancūzijos ir kt.

3. PROJEKTINĖ VEIKLA

2023 m. Lietuvos kultūros taryba patvirtino Tradicinių amatų centro pateiktą projektą „Tradicionių žaidimų skrynelė“. Projekto tikslas – praplėsti Amatų centro vykdomų veiklų įvairovę, sudaryti sąlygas vietos bendruomenei įsitraukti į aktyvią veiklą, taip pat pritraukti turistus.

Projektas „Tradicionių žaidimų skrynelė“ sėkmingai įgyvendintas, jo metu buvo sukurtas naujas edukacinis užsiėmimas apie lietuvių liaudies tradicinius žaidimus, buvo sukurtos visos jam reikalingos priemonės, įvyko Šeimų šventė Švėkšnos miestelyje.

Kuriant naują edukacinį užsiėmimą konsultuotasi su šios srities specialistu Jonu Kavaliausku, kuris nuo 2018 m. visoje Lietuvoje veda edukacines programas apie tradicinius lietuvių liaudies žaidimus. Visus tradicinių žaidimų edukaciniam užsiėmimui skirtus žaislus ir tikrą skrynią jų laikymui pagamino tautodailininkas, medžio meistras Vaidotas Bliūdžius. Sumeistrautoji skrynia savyje sutalpino tikrą lobį - pagal senovinius pavyzdžius padarytus žaislus, tradiciniams žaidimams reikalingas priemones.

Kaip sudėtinė projekto dalis 2023 m. gegužės 14 d. su projekto partneriais Švėkšnoje suorganizuota Šeimų šventė.

2023 m. rudenį projekto įgyvendinimo komanda pakvietė grupes į pirmuosius nemokamus edukacinius užsiėmimus. Tradicinių amatų centrą aplankė Švėkšnos „Saulės“ gimnazijos pradinukai ir vyresniųjų klasių mokiniai, dvi grupės Traksėdžių Šilojų mokyklos auklėtinių, Šilutės vaiko globos ir gerovės centro jaunesnio mokyklinio amžiaus vaikai.

Projektas buvo viešinamas rajono spaudoje: „Šilutės naujienos“, „Šilokarčema“, Švėkšnos seniūnijos metraštis „Švėkšnos metai“.

„Tradicinių žaidimų skrynelė“ skirta ne tik vaikams ir moksleiviams, bet ir suaugusiems. Ją užsisakyti galima Tradicinių amatų centre Švėkšnoje. Amatų centro edukatorės esant poreikiui vyksta į organizuojamas šventes, stovyklas ir kitus išvykstamuosius renginius.

Projektą „Tradicinių žaidimų skrynelė“ finansavo Lietuvos kultūros taryba ir Šilutės rajono savivaldybė.

2023 m. Lietuvos kultūros tarybai pateiktas naujas projektas „Kulinariniai Paprūsės ieškojimai“. Projekto tikslas – atkreipti dėmesį į *Paprūsės* regiono istorinį identitetą, ištirti, kokią įtaką *Paprūsės* kulinariniam paveldui padarė Mažosios Lietuvos kulinarinis kitiškumas. Planuojama surengti praktinę konferenciją, kurios metu tikimasi praplėsti žinias visuomenei bei suinteresuotiems etnokultūros srities atstovams, pasidalinti gerąja praktika ir surinkti medžiagą bei išleisti išliekamąją vertę turintį leidinį apie *Paprūsės* kulinarinį paveldą.

4. PARODOS

2023 metais Tradicinių amatų centre surengtos 6 parodos.

Vasario mėn., kartu su Saulės gimnazijos ir Šilutės meno mokyklos dailės skyriaus Švėkšnos klasės mokiniais (mokytojas V. Bliūdžius) Tradicinių amatų centre suorganizuotos dirbtuvės, o po jų – Užgavėnių kaukių paroda.

Kovo mėn. su Švėkšnos Dienos centro vaikais paruošta ir išeksponuota Žemės dienai skirta „Steampank“ stiliumi atlikta paveikslų paroda iš antrinių žaliavų.

Gegužės mėnesį Šilutės Fridricho Bajoraičio viešojoje bibliotekoje išeksponuota keramikos studijos darželio grupės vaikų keramikos darbų paroda, skirta mamytėms.

Balandžio-gegužės mėn. Tradicinių amatų centre veikė suaugusių nuolatinė keramikos grupių keramikos darbų paroda „Vazos“.

Rugsėjo mėn. surengta Sigitos Buliolytės asmeninė keramikos darbų paroda. Ši Sigitos Buliolytės asmeninė keramikos darbų paroda puošė ir Šilutės Fridricho Bajoraičio biblioteką.

Gruodžio mėn. Tradicinių amatų centre vyko nuolatinės suaugusiųjų keramikos grupės keramikos užsiėmimuose padarytų žvakidžių paroda.

XIII. CENTRO FINANSAVIMAS

2023 m. Šilutės rajono savivaldybė Centrai savarankiškomis funkcijoms atlikti skyrė 144 350 Eur. 127 320 Eur iš jų buvo skirti Centro darbuotojų darbo užmokesčiui. **Specialiosioms programoms funkcijoms užtikrinti Centras surinko 31 668 Eur.**

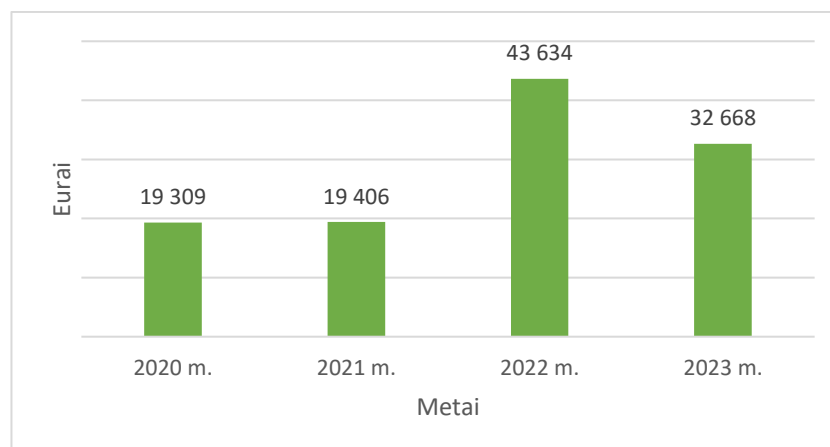
Išsamesnė informacija apie Centro finansavimą pateikiama 1 lentelėje.

1 lent. Centro finansavimas 2022 - 2023 m.

Išlaidų pavadinimas	Kasinės išlaidos Eur		
	2022 m.	2023 m.	Skirtumas -/+
Steigėjo tiksliniai asignavimai			
I. Turizmo veiklos užtikrinimas ir plėtra	124 396	144 350	+19 954
Darbo užmokestis ir soc. draudimas	104 670	127 320	+22 650
Ryšių paslaugos	1 310	1 200	-110
Transporto išlaidos	1 000	720	-280
Komandiruotės	648	1 454	+806
Kvalifikacijos tobulinimas	330	200	-130
Komunalinės paslaugos	5 500	6 900	+1 400
Informacinių tech. išlaidos	400	460	+60
Kitos išlaidos (apsauga, draudimas, kanceliarinės prekės, valymo, ūkinės ir kt. priemonės)	8 698	4 896	-3 802
Darbdavio socialinė parama	1 400	800	-600
Reprezentacinės išlaidos	440	400	-40
II. Centro specialiosios lėšos	43 634	32 668	-10 966
Darbo užmokestis ir soc. draudimas	9 745	3 979	-5 766
Medikamentų ir medicininių paslaugų iš.	34	80	+46
Transporto išlaidos	425	370	-55
Komandiruotės	140	910	+770
Kvalifikacijos kėlimas	100	260	+160
Komunalinės paslaugos	2 821	0	-2 821
Informacinės technologijos	51	140	+89
Reprezentacinės išlaidos	70	540	+470
Kitos išlaidos (renginiams, medžiagoms gaminiams, edukacijoms ir kt.)	30 248	26 610	-3 638
III. Projektas "Tradicinių žaidimų skrynelė"	0	2 600	+2 600

2023 m. Centras surinko 32 668 Eur specialiųjų lėšų (žr. 10 pav.). Į tai įeina Centro parduoti 10 turizmo paslaugų paketų: „Pamario žuvėjų giliukai“ (4 pak.) ir „Paprūsės skoniai“ (6 pak.) iš kurių Centras uždirbo 1 699,82 Eur pelno. Palyginimui, 2022 m. Centro pajamos iš parduotų turizmo paketų siekė 2 631,45 Eur.

10 pav. Centro specialiosios lėšos 2020 - 2023 m.

Šaltinis: TIC informacija

Už Amatų centro pravestas edukacines programas iš Kultūros paso programos gauta 1 862 Eur (2022 m. – 1 526 Eur).

Kiti uždirbamų pajamų šaltiniai buvo: prekyba gaminiais, knygomis, leidiniais, suvenyrais, patalpų nuoma ir kt.

XIV. CENTRO ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

2023 metus Centras baigė jame dirbant 7 darbuotojams (jiems užimant 5,5 etato, žr. 2 lentelę).

Kadangi Centras turi du filialus (Turizmo informacijos centras Šilutėje ir Tradicinių amatų centras Švėkšnoje), vykdančius iš dalies persidengiančią, iš dalies skirtingą veiklą, darbuotojų pareigybės padalintos atitinkamai. 2 specialistai dirba turizmo srityje, 2 specialistai – amatų veiklos srityje. Centre, jo veiklos užtikrinimui, taip pat dirba IT specialistas ir pastatų priežiūros specialistas.

Vasaros sezono metu (2023 m. birželio-rugpjūčio mėn.), Centre buvo priimtas papildomas darbuotojas – turizmo vadybininko asistentas, kas leido Centrai turistus aptarnauti ir savaitgaliais bei švenčių dienomis.

2023 m. Centras dalyvavo projekte „Pasimatuok profesiją vasarą“, kurio metu vienam vasaros mėnesiui buvo įdarbinęs vieną moksleivį.

2 lentelė. Šilutės turizmo informacijos centro darbuotojai 2023 metais

Eil. Nr.	Pareigybių skaičius	Pareigybė	Lygis
1.	1	Direktorius	A2
2.	1	Turizmo vadybininkas	A2
3.	1	Turizmo informacijos specialistas	A2
4.	0,25	IT specialistas	C
5.	2	Amatų veiklos vadybininkas	A2
6.	0,25	Pastatų priežiūros specialistas	C
Iš viso	5,50		

2023 m. Centro darbuotojai aktyviai kėlė savo kvalifikaciją. Darbuotojai dalyvavo 20 skirtingų kvalifikacijos kėlimo renginių kontaktiniu būdu ir nuotoliu.

Direktorė

Agnė Abramovičienė